

Poznámky k vydání

openSUSE Leap je svobodný operační systém založený na Linuxu, který je určený jak pro váš osobní počítač, notebook, tak i pro server. Můžete v něm brouzdat na internetu, spravovat e-maily a fotky, pracovat v kanceláři, přehrávat filmy či hudbu a bavit se!

Příspěvatel: Tým překladatelů l10n.opensuse.org

Datum vydání: 2023-02-17, : 15.5.20230217.0201358

Obsah

- 1 Instalace 2
- 2 Povýšení systému 5
- 3 Změny v balíčkování 5
- 4 Ovladače a hardware 6
- 5 Pracovní plocha 7
- 6 Obecné 7
- 7 Více informací a zpětná vazba 8

This is the initial version of the release notes for the forthcoming openSUSE Leap 15.5.

Pokud aktualizujete ze starší verze na toto vydání openSUSE Leapu, můžete si předchozí poznámky k vydání přečíst zde: https://en.opensuse.org/openSUSE:Release_Notes .

Tento veřejný beta test je součástí projektu openSUSE. Informace o projektu jsou dostupné na <https://www.opensuse.org> .

Report all bugs you encounter using this prerelease of openSUSE Leap 15.5 in the openSUSE Bugzilla. For more information, see https://en.opensuse.org/Submitting_Bug_Reports . If you would like to see anything added to the release notes, file a bug report against the component “Release Notes”.

1 Instalace

Tato sekce obsahuje poznámky ohledně instalace. Detailní informace ohledně instalace najdete v dokumentaci na <https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book.opensuse.startup/part-basics.html> .

1.1 Používání atomických aktualizací se systémovou rolí *Transakční server*

The installer supports the system role *Transactional Server*. This system role features an update system that applies updates atomically (as a single operation) and makes them easy to revert should that become necessary. These features are based on the package management tools that all other SUSE and openSUSE distributions also rely on. This means that the vast majority of RPM packages that work with other system roles of openSUSE Leap 15.5 also work with the system role *Transactional Server*.

Poznámka: Nekompatibilní balíčky

Některé balíčky mění obsah souboru `/var` nebo `/srv` ve svých RPM `%post` skriptech. Tyto balíčky jsou nekompatibilní. Najdete-li takový balíček, pak tuto chybu nahlaste.

Aby zajistil tyto funkce, spoléhá tento aktualizací systém na:

- **Snímky Btrfs.** Před započítím aktualizace systému je vytvořen nový Btrfs snímek kořenového souborového systému. Poté jsou všechny změny v aktualizaci nainstalovány do tohoto Btrfs snímku. Pro dokončení této aktualizace můžete poté restartovat systém do tohoto nového snímku.

Pro návrat z této aktualizace jednoduše místo toho spusíte systém z předchozího snímku.

- **Kořenový souborový systém jen pro čtení.** Abyste předešli chybám s aktualizacemi a ztrátou dat kvůli aktualizacím, do kořenového souborového systému nesmí být proveden zápis. Proto je během běžného provozu kořenový souborový systém připojen v režimu pouze pro čtení.

Aby toto nastavení fungovalo, je třeba provést dvě dodatečné změny do souborového systému: Povolit zápis v uživatelské konfiguraci v `/etc`, tento adresář je automaticky nastaven tak, aby používal OverlayFS. `/var` je nyní zvláštní oddělený podsvazek, do nějž mohou zapisovat procesy.

Důležité: *Transakční server* vyžaduje alespoň 12 GB místa na disku

Systémová role *Transakční server* vyžaduje alespoň 12 GB místa na disku, aby bylo možné pořizovat snímky Btrfs.

Důležité: YaST nefunguje v transakčním režimu

V tuto chvíli YaST nefunguje s transakčními aktualizacemi, protože YaST provádí úkony okamžitě, a protože neumí upravovat systémy souborů, které jsou určeny jen ke čtení.

Pro práci s transakčními aktualizacemi vždy pro správu softwaru používejte příkaz **transactional-update** místo nástrojů YaST a Zypper:

- Aktualizace systému: **transactional-update up**
- Instalace balíčku: **transactional-update pkg in NAZEV_BALICKU**
- Odstranění balíčku: **transactional-update pkg rm NAZEV_BALICKU**
- Pro návrat do posledního snímku, který je posledním v sadě změn ke kořenovému souborovému systému, ujistěte se, že váš systém je zaveden do předposledního snímku a spusíte: **transactional-update rollback**

Případně pokud se chcete vrátit ke konkrétnímu ID, přidejte na konec příkazu ID snímku.

Při použití této systémové role provádí systém standardně denní aktualizaci a restart v čase mezi 3:30 a 5:00. Obě tyto akce jsou založené na systemd; je-li třeba, lze je zakázat příkazem **systemctl**:

```
systemctl disable --now transactional-update.timer rebootmgr.service
```

Další informace o transakčních aktualizacích viz články v blogu openSUSE Kubic <https://kubic.opensuse.org/blog/2018-04-04-transactionalupdates/> a <https://kubic.opensuse.org/blog/2018-04-20-transactionalupdates2/>.

1.2 Instalace na pevných discích s kapacitou menší než 12 GB

Instalátor nabídne schéma diskových oddílů, jen pokud je k dispozici pevný disk větší než 12 GB. Pokud si chcete sestavit například velmi malý obraz virtuálního stroje, použijte řízený nástroj rozdělení disku, abyste mohli ručně vyladit parametry rozdělení disku.

1.3 UEFI—Unified Extensible Firmware Interface

Než nainstalujete openSUSE na systém, který je zaváděn pomocí UEFI (Unified Extensible Firmware Interface), důrazně doporučujeme zkontrolovat, zda nejsou od výrobce hardwaru k dispozici doporučené aktualizace firmwaru. Pokud ano, nainstalujte je. Je-li předinstalován systém Windows 8 nebo vyšší, je pravděpodobné, že váš systém UEFI používá.

Pozadí: Některý firmware UEFI obsahuje chyby, které způsobují znefunkčnění je-li zapsáno do úložného prostoru UEFI příliš mnoho dat. Nikdo však ve skutečnosti neví, kolik je to „příliš mnoho“.

openSUSE toto riziko snižuje tím, že nezapíše více než pouhé minimum potřebné pro zavedení OS. Tímto minimem je sdělení firmwaru UEFI, kde se nachází zavaděč openSUSE. Upstreamové funkce jádra Linuxu, které používají úložný prostor UEFI pro ukládání informací o zavádění systému a jeho pádu (pstore) jsou ve výchozím stavu zakázané. Nicméně je však doporučeno nainstalovat veškeré aktualizace firmwaru, které výrobce doporučuje.

1.4 UEFI, GPT a oddíly MS-DOSu

Společně se specifikací EFI/UEFI se objevil nový styl dělení disků GPT (GUID Partition Table). Je to nové schéma, které k identifikaci zařízení a typů diskových oddílů používá globálně unikátní identifikátory (128bitové hodnoty zobrazené jako 32 šestnáctkových číslic).

Navíc pak specifikace UEFI umožňuje užívání starších oddílů MBR (MS-DOS). Zavaděče Linuxu (ELILO nebo GRUB 2) zkoušejí automaticky vygenerovat GUID těchto starších oddílů a zapsat je do firmwaru. Takový GUID se může často měnit, což způsobuje přepis firmwaru. Přepis se skládá ze dvou různých operací: odstranění starého záznamu a vytvoření nového, který nahradí ten původní.

Moderní firmware má garbage collector, který sbírá smazané položky a uvolňuje paměť, která byla pro ně rezervována. Když chybný firmware tyto položky nesbírá a neuvolňuje, nastává problém, který může skončit nezaveditelným systémem.

Abyste se tomuto problému vyhnuli, zkonvertujte starší oddíly MBR na GPT.

2 Povýšení systému

Tato sekce obsahuje poznámky k procesu povýšení systému. Podporované scénáře a podrobné instrukce jak postupovat při povýšení najdete v dokumentaci na:

- https://en.opensuse.org/SDB:System_upgrade ↗
- <https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book-startup/cha-update-osuse.html> ↗

Dále se podívejte na 3 – „Změny v balíčkování“.

3 Změny v balíčkování

3.1 Zastaralé balíčky

Zastaralé balíčky jsou stále posílány jako součást distribuce, ale v další verzi openSUSE Leap se plánuje jejich odstranění. Balíčky existují jako pomoc při migraci, ale jejich používání se nedoporučuje a už nemusejí dostávat opravy.

Pro kontrolu, zda instalované balíčky přestaly být udržovány, zajistěte, aby byl nainstalován `lifecycle-data-openSUSE`, a pak použijte příkaz:

```
zypper lifecycle
```

3.2 Odstraněné balíčky

Odstraněné balíčky již nadále nejsou součástí distribuce.

- `gnome-todo`: `gnome-todo` was replaced by package Endeavour.
- `msgpack`: `msgpack` was replaced by `msgpack-c` and `msgpack-cxx`.
- `nodejs-electron`: This old version of Electron is EOL, and we are unable to support this runtime throughout Leap's lifetime due to frequent ABI breaks. Current versions of Electron are still available from the `devel:languages:nodejs` repository on OBS.

4 Ovladače a hardware

4.1 Bezpečné zavedení systému: Ovladače od třetích stran by měly být správně podepsány

Od openSUSE Leap 15.2 je v modulu jádra zapnuta kontrola podpisu ovladačů od třetích stran (`CONFIG_MODULE_SIG=y`). Je to důležité bezpečnostní opatření, aby se v jádru (kernel) nemohl spustit nedůvěryhodný kód.

Pokud je zapnuta funkce UEFI Secure Boot, může se tím zabránit načtení modulů jádra třetích stran. Toto se netýká balíčků modulů jádra (Kernel Module Packages, KMPs) z oficiálních úložišť openSUSE, ty jsou totiž podepsány klíčem openSUSE. Kontrola podpisu pracuje takto:

- Moduly jádra podepsané klíčem, který je buď známý jako nedůvěryhodný nebo ho nelze ověřit pomocí důvěryhodného klíče z databáze systému, budou zablokovány.

Lze vygenerovat uživatelský certifikát, zavést ho do systémové databáze Machine Owner Key (MOK), a jeho klíčem podepsat lokálně zkompilované moduly jádra. Moduly takto podepsané nebudou zablokovány, ani nevyvolají varovné zprávy. Viz <https://en.opensuse.org/openSUSE:UEFI>.

Jelikož se toto týká rovněž grafických ovladačů společnosti NVIDIA, je řešení součástí našich oficiálních balíčků systému openSUSE. Po instalaci je však nutné ručně zaregistrovat nový klíč MOK, aby nové balíčky fungovaly. Pokyny k instalaci ovladačů a registraci klíče MOK najdete v https://en.opensuse.org/SDB:NVIDIA_drivers#Secureboot ↗.

4.2 Obraz disku pro instalaci ze sítě se zasekne při bootování na Raspberry Pi 4

Bootování síťového instalačního obrazu z USB klíčenky na Raspberry Pi 4 zamrzne při bootování. Pro vyřešení problému, přidejte spouštěcí parametr `console=tty`. Podrobnosti naleznete v části o známých problémech v našem seznamu kompatibilního hardwaru Raspberry Pi 4 (https://en.opensuse.org/HCL:Raspberry_Pi4#Boot_from_USB_in_Net_install_image_of_Leap_15.4_hangs_on_boot) ↗.

5 Pracovní plocha

This section lists desktop issues and changes in openSUSE Leap 15.5.

5.1 Odstranění KDE 4 a Qt 4

Balíčky KDE 4 budou odstraněny z openSUSE Leap 15.4. Aktualizujte svůj systém na verzi Plasma 5 a Qt 5. Některé balíčky Qt 4 mohou být i nadále dostupné kvůli kompatibilitě. Další informace viz https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=1179613 ↗.

6 Obecné

6.1 **iotop** podpora

iotop nezobrazuje hodnoty pro SWAPIN a IO %.

Od Linuxového kernelu 5.14 je potřeba specifikovat boot parametr `delayacct`, nebo je potřeba povolit `kernel.task_delayacct` sysctl.

7 Více informací a zpětná vazba

- Přečtěte si dokumenty README na tomto médiu.
- Podívejte se na podrobné údaje o změnách konkrétních balíčků uložených v jejich souborech RPM:

```
rpm --changelog -qp NÁZEV_SOUBORU.rpm
```

NÁZEV_SOUBORU nahraďte názvem souboru RPM.

- Chronologický záznam všech změn v aktualizovaných balíčcích najdete v souboru ChangeLog v kořenovém adresáři tohoto média.
- Další informace najdete na tomto médiu v adresáři docu.
- Dodatečnou nebo aktualizovanou dokumentaci najdete na <https://doc.opensuse.org/> .
- Poslední novinky ohledně produktu openSUSE najdete na <https://www.opensuse.org> .

Copyright © SUSE LLC